

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΘΕ
ΚΤΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Φ. Χρ. 10

Τιμή Φύλλου
10 λεπτά 10

"ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ
—ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΓΓΛΩΝ—

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Α' | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 2 Σεπτεμβρίου 1903 | ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 39

—ΝΑ ΤΟ ΒΡΑΣΙΤΕ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΣΑΣ

Για τους φόνους που έγιναν την περασμένη Δευτέρα και για τους φόνους που θα γίνουν ίσως σήμερα, κανένας άλλος από την Κυβέρνηση δεν φταίει.

"Οχι γιατί τους προκάλεσε αυτή. Τέτοια συκοφαντία δεν θα την ποῦμε. Άλλα γιατί τους άφησε να γίνουν.

Και τους άφησε να γίνουν, μόνον και μόνον για να μην άπαιχθείσει τις διαδηλώσεις, αν και ήξευρε πως δεν θα ήσαν αναίμακτες, αν και το ήθελε πως θα επέλειωναν σ' αίματοκύλισμα, αν και τής το είχαν πη ή λύσσα και ο τυφλός κομματισμός, που μέρες και νύχτες δλόκληρες ήταν σκορπισμένα μέσα στους Άθηναικούς δρόμους και παρατεύαζαν καταλλήλως για τή μάχη το έδαφος.

ΔΕΝ έμπόδισε τις διαδηλώσεις για να μη προσηύχηση στο Σύνταγμα, το όποιον έπιτρέπει στους πολίτες να συνέρχωνται έλευθέρως και νάλληλοσκοτώνονται.

Νά το βράσετε όμως, κύριοι, τέτοιο Σύνταγμα όταν πρόκειται μ' αυτό να όργιζούν και να θριαμβεύουν και να επέβállουν την θέλησή τους οι μπράβοι του ενός και του άλλου κυρίου άρχομανούς όταν πρόκειται οι σκανιάδες σήμερα και οι κουμπουράδες αύριο και οι ρεβολθεράδες την άλλη μέρα να ένοσπείρουν τον πανικό και να μη έπιτρέπουν στους πολίτες να ένασκούν το άλλο δικαίωμα, που τους παραχωρεί το Σύνταγμα, του εκλέγειν τους βουλευτάς και τους δημάρχους των.

ΗΤΑΝ άρα γε τόσο δύσκολο να λησμονήσουν, χάριν τής δημοσίας τάξεως πάντοτε, οι Κυβερνήτές μας για δέκα είκοσι μέρες πως έχουμε Σύνταγμα και να μās διοικήσουν ελίγον μοναρχικώς ;
Ήταν άρα γε τόσο δύσκολο να κηρυχθῇ από τή περασμένη Δευτέρα το βράδυ ο Στρατιωτικός Νόμος και να τουφεκίζονται σάν σκυλιά μέσα στους δρόμους όσοι συλλαμβάνονται όπλοφορούντες ;

Είδαμε τὰ χάλια μας με το Σύνταγμα. Άς το καμαρώναμε και λίγες μέρες και με την Μοναρχία.

χία, αφού μάλιστα υπάρχει και κάποια γνώμη πως αν δεν δέχεται ο τράχηλος του Ρωμηού ζυγόν, δέχεται όμως το στόμα του χαλινάρι.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙΑ

ΜΕΣ 'ΣΤΩΡΙΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΜΑΣ

Μές στώριο περιβόλι μας
Νά ξαναδάνω μπήκα,
Και μούπε στάνθη όλόγυρα
Του μελισσιού ή β. ή.
Πως είναι ο Κόσμος λούλουδο
Κ' ή όμορφιά του γλύκα,
Πως είναι γλύκα κ' ή ζωή.

Μούπε τάγερν που ήσυχα
Τους χάδευε τους κλώνους,
Και στα πτερά του σήκωνε
Ροδένιες εύωδιες.
Πως ή ήδονή 'ναι πιώτερη
Στη γής από τους πόνοους,
Κ' οι χάρες από τις πληγές.

Μούπαν πουλιά πετάμενα
Με το κελάδημά τους
Πως είναι ή γής παραδείσο,
Πως είναι άγγέλοι αϊτά,
Και δώρα μās τή φέρνουνε
Την τρυφερή χαρά τους,
Χαρά που σύντροφο ζητά.

Του ήλιου κ' οι χρυσόφλογες
Μου κρένουν άχτιδούλες,
Πως τή λαχτάρα φέρνουνε
Στής γής την άγκαλιά,
Πως είμαστε όλοι τέκνα τους
Κι' αυτές είναι μανούλες
Μέσα στού κόσμου τή φωλιά,

Μα τή γλυκειά μου μάγισσα
Σαν είδα, κ' ή ματιά της
Την κρύφια φλόγα μου άναψε
Που άκόμα κρυφοζή,
Όλα τὰ δώρα τόννοιωσα
Πως έχει ή όμορφιά της
Τής γής και τούρανού μαζί.

Α. Ε.

ΤΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΤΗΣ 'ΑΛΚΗΣΤΙΔΟΣ'

ΠΟΙΟΣ ΔΕΝ ΤΗΝ ΜΕΤΕΦΡΑΣΕ

Είς άπάντησι εκείνων που έγράψαμε στο περασμένο φύλλο για την μετάφρασι τής 'Αλκήστιδος' έδημοσιεύθησαν οι διάφορες έφημερίδες τρία γράμματα, τὰ όποια δημοσιεύσαμε και 'μεις, για να ίδούνε οι άναγνώσταί μας ποιός έχει το δικιο και ποιός συκοφαντεί.

Σχόλια δεν χρειάζονται. Τα γράμματα σχολιάζουν και χαρακτηρίζουν μόνο τους τὰ γεγονότα.

Αριθ. 1.

Η ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΗΣ 'Ν. ΣΚΗΝΗΣ'

(Από την Άστραπή της 2 Σεπτεμβρίου)

ΔΗΛΩΣΙΣ

Είς τας άθλίαις ύβρει και συκοφαντίας τας όποίας σωρεύει ως σωρόν σκουπιδιών ένας κάποιος λιβελλογράφος Νουμάς εις την φυλλάδα του, θα άπαντήση ο κ. Χρηστομάνος διά τής Είσαγγελίας. "Όσον άφορά την μετάφρασιν τής 'Αλκήστιδος' όφείλει να γείνη γνωστόν, ότι ο 'Ηλίας Βουτιεριδης, τυγχάνων υπάλληλος του κ. Χρηστομάνου, έγγραψε κα θ' ο πα γόρευσιν αυτό ο μικρόν μέρος του χειρογράφου τής μεταφράσεως, ήτις έγγένετο τότε παρά του κ. Χρηστομάνου έσπευσμένως, έναλλάσσων έν τή εργασία ταύτη μετά των κ. κ. Ν. Ποριώτου και Π. Λέοντος, μύστου τής Νέας Σκηνής, ως έμφαίνεται εκ του πρωτοτύπου χειρογράφου, φέροντος έχνη τής εκ περισσού επανειλημμένης επεξεργασίας διά χειρός του ίδιου κ. Χρηστομάνου. Το γεγονός τοῦτο θέλει δημοσίε όμολογήσει αυτός ο 'Ηλίας Βουτιεριδης, εάν είναι έντιμος, διαψεύδων τον μωρόν συκοφάντην και εκείνους όσοι ζούν από το άναμάσσημα των ύβρεων.

(Εκ του γράμμου της Ν. Σκηνής)

Σπ. Μαρκέλλος

Αριθ. 2.

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ κ. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ

(Από το Άστυ της 3 Σεπτεμβρίου)

Προς τον Κύριον

Κωνσταντινον Χρηστομάνον

Αξιότιμε φίλε,

Με άληθινήν έκπληξιν άνεγνοισα τὰ όσα περι

της μεταφράσεώς σας της «Αλκήστιδος» ἐγράφησαν εἰς τὰ ὅποια ἀνέμιξαν καὶ τὸ ὄνομά μου, ὅτι εἶμαι μεταφραστὴς τοῦ ἔργου.

Διὰ νὰ εἶμαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ ὅταν συνελάβετε εἰς τὸν νοῦν σας τὴν μετάφρασιν τοῦ ἔργου τούτου, μοῦ ἀνεθέσατε, ἐπειδὴ ἐβίαζεν ὁ χρόνος, νὰ σὰς βοηθήσω μεταφράζων μικρὸ μέρος. Τοῦτο καὶ ἐπραξα. Σεῖς δὲ μεταβάλατε κατόπιν αὐτό, ὥστε ἐξ ὧν τούτων καταδεικνύεται, ὅτι ἐγὼ οὐδέποτε ἐφιλοδόκησα ἐπὶ τῆς ἐντελὸς ἰδικῆς σας μεταφράσεως.

Μετὰ πολλῆς ὑπολήψεως κτλ.
Ηλ. Π. Βουτιερίδης

Ἀριθ. 3.

Η ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

(Ἀπὸ τῆς «Ἐστίας» τῆς 6 Σεπτεμβρίου)

Φίλε κ. Διευθυντὰ τῆς «Ἐστίας».

Ἀργά, σήμερον μόλις, περιήλθαν εἰς γνῶσιν μου δύο ἐπίσημα ἔγγραφα ἐπὶ τοῦ διπλωματικοῦ ἐπεισοδίου τῆς «Αλκήστιδος», μὴ δὲ δὴ τῆς «N. Σκηνῆς» μετὰ τὴν ὑπογραφήν τοῦ καλοῦ μου φίλου κ. Σπ. Μαρκέλλου καὶ μὴ ἐπιστολὴ τοῦ ἀγαπητοῦ μου συνεργάτου κ. Πίλιν Βουτιερίδου.

Τὰ δύο αὐτὰ ἔγγραφα, πᾶς τόμολογῶ, πᾶς μετὰ ἀπάτης μου μεγάλῃν τὰ ἐδιόδασα. Ὁ κ. Μαρκέλλος με ἀποκαλεῖ λιβελλογράφον καὶ ὁ κ. Βουτιερίδης ἐμολογεῖ πᾶς ὅτι ἐμετάφρασα τῆς «Αλκήστιδος» ἔργον ἀπὸ τὸν κ. Χρηστομάνον, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τοῦ τέλους.

Ἄν θέλετε τώρα, ἀκούσατε καὶ τὴν ἰδικήν μου ἀπολογία. Μὴ νύκτα—βλέπετε τὸ ζήτημα παίρνει κάποιον ρομαντικὸν χρῶμα—καλοκαιρινή, πᾶνε δύο τρεῖς μῆνες ἀπὸ τότε, ὁ κ. Πίλιν Βουτιερίδης μπροστὰ στὸν κ. Λέοντα, ἐπινεύοντα καὶ ἐπιβεβαιούντα τοὺς λόγους του, μοῦ ἐμολόγησε πᾶς αὐτὸς ἔκαμε τὴν μετάφρασιν ἐλοκλήρου τοῦ ἔργου, καὶ ὁ κ. Χρηστομάνος μόνον δύο τρία χορικά ἐπρόφρασε ἢ ἠθέλησε νὰ μεταφράσῃ. Πρὸ δέκα δὲ ἀκμῆς ἡμερῶν ὁ κ. Ν. Ποριώτης—νύκτα πάλιν—στὸ ζυθοπωλεῖον Ζαχαράτου, στὸ Σύνταγμα, μπροστὰ στὸν κ. Μιλ. Ἀγαθόνικον, πρωτοδικὴν καὶ Ἀπ. Μεταχρυσόν, φιλόλογον, ἀνεγνώρισε πᾶς ὅτι ἐμετάφρασα δὲν ἔγινε ἀπὸ τὸν κ. Χρηστομάνον, ἀλλ' ἀπὸ τὸν κ. Βουτιερίδην καὶ αὐτὸν τὸν κ. Ποριώτην (δηλ.), ἀπὸ ὁ κ. Χρηστομάνος ἦτο ἀδύνατον νὰ τὴν ἀκμῇ, ἀπλούστατα, διότι δὲν γνωρίζει τὴν Ἀθηναίαν καὶ γλῶσσά. Μᾶς εἶπε μάλιστα

καὶ αὐτὸ τὸ χαρακτηριστικώτατον ὁ κ. Ποριώτης: «Ἐνὰ βράδυ συζητοῦσε μαζί με τὸν κ. Χρηστομάνον γιὰ κάποια φράσι τοῦ πρωτοτύπου. Ὁ κ. Ποριώτης ἐπέμεινε πᾶς ἔτσι πρέπει νὰ ποδοθῇ. Ὁ κ. Χρηστομάνος ὑποστήριξε τὸ ἀντίθετον, κατὰ τὴν συνήθειάν τους:

— Μὰ δὲν τὸ λένε ἔτσι στὸ σπίτι μας! Φωνάζει ὁ κ. Χρηστομάνος.

— Μὰ στὸ σπίτι σας δὲν μιλάτε Γερμανικά! Μιλάτε Γερμανικά! παρατηρεῖ ὁ κ. Ποριώτης.

Ὅλ' αὐτὰ μέκωναν νὰ πιστέψω πᾶς πραγματικῶς ὅτι ἐμετάφρασα δὲν ἔγινε ἀπὸ τὸν κ. Χρηστομάνον. Γι' αὐτὸ δὲ καὶ τὸ ἔγραψα στὸ «Νοῦμα». Ἐπειτα ἦταν καὶ τῆς πού ἐνίσχυσε τὴν πίστιν μου. Ὁ κ. Βουτιερίδης ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ, ὡς πειστήριον, μὴ θαυμασιὰ μετάφρασι τοῦ «Τίμωνος» τοῦ Λουκιανοῦ στὴν δημοτικὴ. Κι' ὁ κ. Ποριώτης πολλὰς φορὰς ἐμετάφρασε ξένα διηγήματα, μ' ἐπιτυχία μοναδική, στὴν ἰδίαν γλῶσσά. Ὁ κ. Χρηστομάνος ὅμως ποιά ἄλλη ἐργασία ἔχει νὰ μᾶς δεῖξῃ, καὶ νὰ μᾶς πείσῃ πᾶς κινεῖται ὡς καὶ τὴν μετάφρασιν τῆς «Αλκήστιδος»;

Ἀθήνα, 4 Σεπτεμβρίου 1903

Με ἀγαπᾷ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντὴς τοῦ «Νοῦμα»

ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Τίς δύο αὐτὰς λέξεις χιλιάδες καὶ χιλιάδες φορὰς θὰν τις κοπανίσαιε στὰ ὄρθοντα μέσα χρόνια πού ἀνεξάρτητη ἡ κυλοῦσά μας αὐτὴ Ἑλλάδα ὑπάρχει, ὅμως ἡ παμμερσία μας—ὅπως τόσο ἐπιτυχημένα ἐτιτλοφόρησε ἐν' ἀπὸ τὰ θαυμάσια ἄρθρα τῶν τελευταίων ἡμερῶν ἡ «Ἀκρόπολις»—δὲν ἄφησε καὶ νὰ βροῦμε ἀληθινὰ ποῦ σῶμα ταιριάζει στὶς λέξεις αὐτὰς: ἢ καὶ ἂν ἐσχεδιάστηκε καμιά φορὰ τὸ σῶμα αὐτὸ ἀπὸ σπάνιους πατριῶτες με καρδιά καὶ με μυαλό, δὲν τᾶφθηκε καὶ νὰ σαρκοθῇ. Μὴ κατὰρ θαρρεῖς μᾶς κυνηγοῦσε καὶ μᾶς κυνηγᾷ, ποτὲς νὰ μὴν ἔχουμε τοῦ Προμηθέα τὴν γνώση, παρὰ τοῦ Ἑπιμηθέα πάντα, καὶ ὅ,τι καὶ ἂν κάνουμε, νᾶνε κολοβό, στραβό καὶ ἐπιζήμιον πολ-

λὲς φορὰς, σὰν πού θᾶνε φυσικὰ τῆς τελευταίας στιγμῆς τὰ σπασμωδικὰ αὐτοσχεδιάσματα.

..

Ἀπὸ δημιουργήθηκε ἡ ἐλευθερία αὐτὴ γωνία ποῦς εἶταν ὁ σκοπὸς τῆς; Ὅχι ἄλλος βέβαια παρὰ πρῶτα νὰ δώσῃ τὸ χέρι τῆς, γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν ὅσες ἄλλες ἐλληνικὲς χώρες ἔμεναν στὴ σκλαβιά, ὥστε ἐνὰ σῶμα μαζί μ' αὐτὲς νὰ πάρῃ τὸ δρόμο πού πρέπει ν' ἀκολουθοῦν τὰ ἐλευθερὰ ἔθνη. Καὶ πᾶς θᾶφτανε στὸ τέλος αὐτό; Εἶναι φανερό πᾶς με πολέμικὴ ἐνέργεια ἀπ' τὴν μιά, καὶ ἀπ' τὴν ἄλλῃ πρὸ πάντων μετὰ τὴν εἰρηνικὴ ἐργασία πού θᾶκαμε ἀπλώνοντας τὰ προστατευτικὰ χέρια τῆς ἐπάνω στοὺς δούλους καὶ δειχνοτάτους τοῦ δρόμου γιὰ τὴν ἐλευθερίαν. Γιὰ νὰ γίνῃ ὅμως τὸ πρῶτο δὲν εἶταν ἀρκετὸ νὰ δημιουργηθῇ στρατός, χρειάζοντοσαν ἐξὸν αὐτοῦ καὶ σύμμαχοι καὶ φίλοι δυνατοί, μάλιστα ὥστε ἀπὸ τὴ ριζικὴ μεταβολὴ πού εἶχε γίνῃ στοὺς στρατιωτικοὺς τρόπους. Ἐπίσης γιὰ νὰ γίνῃ τὸ δεύτερο, δὲν ἔφτανε νὰ τὸ θέλουμ' ἡμεῖς, μόν ἐπρεπε νὰ φωνάξουν καὶ οἱ φίλοι γιὰ μᾶς. Οἱ φίλοι λοιπὸν μᾶς εἶταν καὶ μᾶς εἶναι—ἀπαραίτητοι, ὅπως καὶ ἂν θέλαμε νὰ ἐνεργήσουμε, μετὰ τὸ καλὸ ἢ μετὰ τὸ σπᾶν. Κ' οἱ φίλοι αὐτοὶ δὲ θᾶταν βέβαια ἄλλοι ὅσοι ἀείνους πού μᾶς βοήθησαν νὰ μισολευτερωθοῦμε, φίλοι με ἀντιζηλίτες ἀναμεταξύ τους, με ἰδιαιτέρως συμφέροντα, με σχέδια πανσλαβιστικὰ καὶ δὲν ξέρω καὶ ποιά ἄλλα. Ὅ,τι καὶ ἂν εἶταν, ἐξ ἀνάγκης ἐπρεπε νὰ τοὺς ἔχουμε φίλους, καὶ γιὰ τοὺς ἰδιαιτέρους σκοποὺς των ἃς εἴχαμε τὸ νοῦ μας. Ὅποια καὶ ἂν εἶταν τοῦ καθενὸς τὰ σχέδια, ἐπρεπε ἡ ἐλληνικὴ εὐφυΐα, ἐξουδετερόνοντας αὐτὰ, νὰ χῇ τὴν φίλιαν τοῦ γιὰ τὸ δικό μας καὶ μόνον συμφέρον. Δὲ μπορούσε; τότε θὰ πῇ πᾶς δὲν ἀξίζει αὐτὴ ἡ εὐφυΐα οὔτε ἴσα μετὰ τὴ Βουλγάρικη, πού αὐτὸ τὸ παιγνίδι παίζει καὶρὸ τώρα. Κ' ἔτσι δὲν εἶταν εὐθὺς ἀπ' τὴν ἀρχὴ φανερό, ποιά πολιτικὴ ταίριαζε νὰκολουθήσῃ ἡ ἐλευθερία Ἑλλάδας; Πολιτικὴ πού τῆς ὑπαγόρευε ἡ θέσις τῆς, ὁ τρόπος τῆς δημιουργίας τῆς; Μ' ἔλους τοὺς τριδύλους τῆς μπορούσαμε καὶ ἐπρεπε νὰ κολουθήτομ' αὐτὴ τὴν πολιτικὴ ἀπαρασλεύτως πολιτικὴ ἀνεξάρτητη καὶ φρόνιμη, πού θὰ μᾶς ἔκανε νὰ προχωροῦμε στὸ σκοπὸ μας δίχως νὰ δυνάμωστε στὴν οὐρὰ τοῦ κάθε ἰσχυροῦ, καὶ καὶ δίχως νὰ τὸν κάνομ' ἐχθρὸ θέλοντας νὰ τὸν πολεμήμε με φωνὰς καὶ κοῦφια λόγια. Πάντα στο σκοπὸ

ΦΙΛΑΡΧΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ 4

ΑΛΦΕ. ΠΑΝΤΑΖΗ

ΜΑΛΛΙΑΡΟΣ ΚΑΙ ΜΑΛΛΙΑΡΟΙ

B.

«Γ' ἔρχονται σφαλμέναις ἰδέαις τὴν κοινω- νία, ὑπάρχουν πρὸς τὴν τόσο βαθειὰ βιωμέ- ναις στὰ μυκὰ ὡς καὶ τῶν πλέον νοσημόνων ἀνθρώπων, ὅπου ὡς καὶ ὅταν ἤθελε δυνάμει τι- νὰς νὰ τοὺς δείξῃ τόσο φανερά, ὥστε εἶναι τὸ ὅσο καὶ δύο κάνουν τέσσαρα τὴν ἀπάτη, δὲν ἤθελε κατορθώσι: μήτε με αὐτὸ νὰ τοὺς πείθῃ.

Νικόλαος Κονεμένος. Ἠ Οἰκογένεια.

Στὸ δρόμο, πηγαίνοντας μετὰ τὸ φίλο μου πρὸς τὸ ξε- νοδοχεῖο, συναντήσαμε καὶ ἕνα ἄλλον ἀπ' τοὺς δικούς μας.

Τὸν τύχαμε ἴσα-ἴσα μπροστὰ στὸ Πανεπιστήμιον, τὸ φλογερὸ καμίνι, καθὼς τότε κάποιος συχωρεμένος, τὸ «Πολυῖδμον(1) καὶ πολυκάθεδρον(2) ἡμῶν Πανεπιστήμιον ὅπως τὸ λέει ὁ κ. Κ. Ράδος. (Κ. Ράδος. Ὁ ἐν Γαλλίᾳ περὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας ἀγών. Τελευταία φύσις τοῦ γλωσσικοῦ ἡμῶν ζητήματος.) Ὁ φίλος μας ἔφτασε ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἀπὸ τῆς ἐξετάσεως ἐνὸς πατριώτη του, καὶ εἶταν ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως ἀπαντήσεως τοῦ «δόντος» τῆς νεομισμένης ἐξετάσεως εὐέλπιδος νέου καὶ ἐπιστάσαντος τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τῶν κ. κ. κα- θηγητῶν».

Σὲ λίγο φτάσαμε στὸ ξενοδοχεῖο μας, καὶ καθίσαμε κοντὰ σὲ κάτ' ἄλλους γνωστούς μας. Ἦνας ἀπ' αὐτοὺς βαστοῦσε στὸ χέρι ἕνα βιβλιαράκι τοῦ μακαρίτη τοῦ Καμ- πύση: «Στὰ Σύγνεφα». Φαίνεται πᾶς, πρὶν πᾶμε μεῖς, γίνθηκε καὶ λόγος γιὰ τὸ βιβλιαράκι τοῦ Καμπύση, γιὰτὶ μόλις καθίσαμε, μοῦ κάνει ἕνας ἀπ' αὐτοὺς:

— Σοῦ βρήκαμε ἕνα καινούργιον βιβλίον μαλλιαρό- ἔλα νὰ μᾶς τὸ ἐξηγήσῃς.

— Δὲ μοῦ λές τί θὰ πῇ «Κέλνερς»; μοῦ λέει ἕνας ἄλλος.

— Στάσου! ἀνακαθεῖσαι τί θὰ πῇ; λέει ἕνας τρίτος.

— Νὰ μοῦ πῇ τί θὰ πῇ «ἐπεταροῦδι»; μοῦ κάνει ἄλλος πάλι, τέταρτος.

Σὲ βροχὴ μούρχουνταν οἱ ἐρωτήσεις των. Κατάλαβα

πᾶς εἶχαν ὁ καθὼς ἕνα γιὰ συζήτηση, καὶ πᾶς εἶταν συμφωνημένοι νὰ με βοηθοῦν. Περιέβαιναν νὰ τοὺς πῶ, φαίνεται, πᾶς δὲν ἔχει καὶ νὰ μοῦ ριχτοῦν ἢ νὰ κάμω πᾶς βέβαια νὰ τοὺς πῶ ἐκεῖνα πού μοῦ ρωτοῦσαν, καὶ νὰ προσπειθοῦν πᾶς δὲν καταλαβαίνον. Ἐνῶ ἤξερα πᾶς γινώριζαν πολὺ καλὰ ἐκεῖνο πού μοῦ ρωτοῦσαν. Ἐνῶ ἤ- ξερα πᾶς ἐκεῖνος πού μοῦ ρωτοῦσε τί θὰ πῇ «κέλνερς», εἶπε κάμει τρία χρόνια στὴ Γερμανία, καὶ ἤξερε ὅρατα τὰ γερμανικά. Ὅσο καὶ ἂν προσπαθοῦσαν νὰ με κουρντί- σουν, δὲν τὸ καταφέρνανε.

Πῆρα τὸ βιβλιαράκι καὶ, γιὰ καθὲ ἄλλη ἀπάντησιν, τοὺς εἰδείξα τρεῖς στίχους:

Μανιχίζουν πάλι τὰ θεριά

καὶ με περικυκλώνουν...

με ζώνουν!...

καὶ παραγγεῖλα ξυέσωσ νὰ μοῦ φέρουν νὰ τῶν.

Οἱ κύριοι κατάλαβαν πᾶς τοὺς ἐνοήσεις, καὶ σταμά- τησαν. Ὁ φίλος ὅμως πούχαμε συναντήσῃ ὅσο ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον, μεπερνεύτηκε στὴ συζήτηση μ' ἕνα ἄλ- λον πού καθοῦνταν πλὴν του. Τοῦλεγε ὁ φίλος μας γιὰ τὸν Καμπύση καὶ γιὰ τὰ βιβλία του, με ἐκεῖνος τοῦ κά- κου δὲν ἤθελε νὰ καταλάβῃ τίποτα. Ἐβόσκε πᾶς ἡ ἐννοια μπορεῖ νὰ εἶναι σωτὴ καὶ καλὴ, μετὰ τὰ λόγια εἶναι ἱσχυρὰ καὶ βρώμικα. Φαίνεται πᾶς τὰ λόγια τοῦ φαί- νουνταν βρώμικα, γιὰτὶ εἶταν ἡπλά, καὶ λερώνουνταν